

Multiagentové systémy

Dr. Andrej Lúčný

KAI FMFI UK,

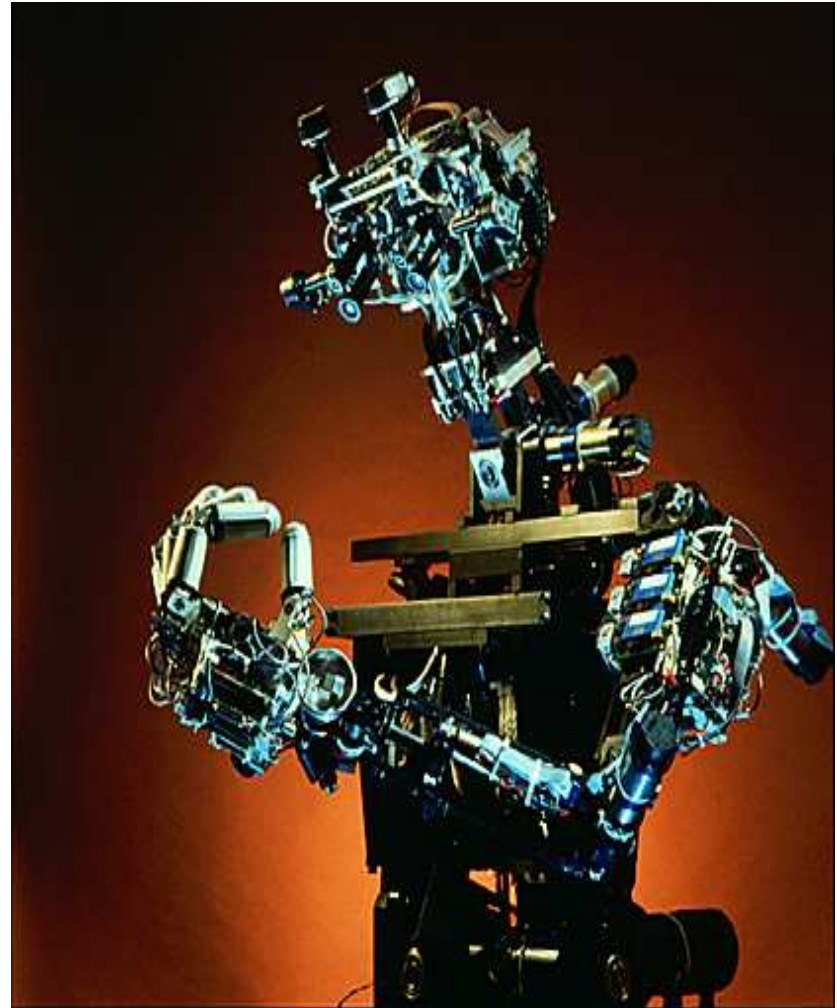
andy@microstep-mis.com

<http://www.microstep-mis.sk/~andy>

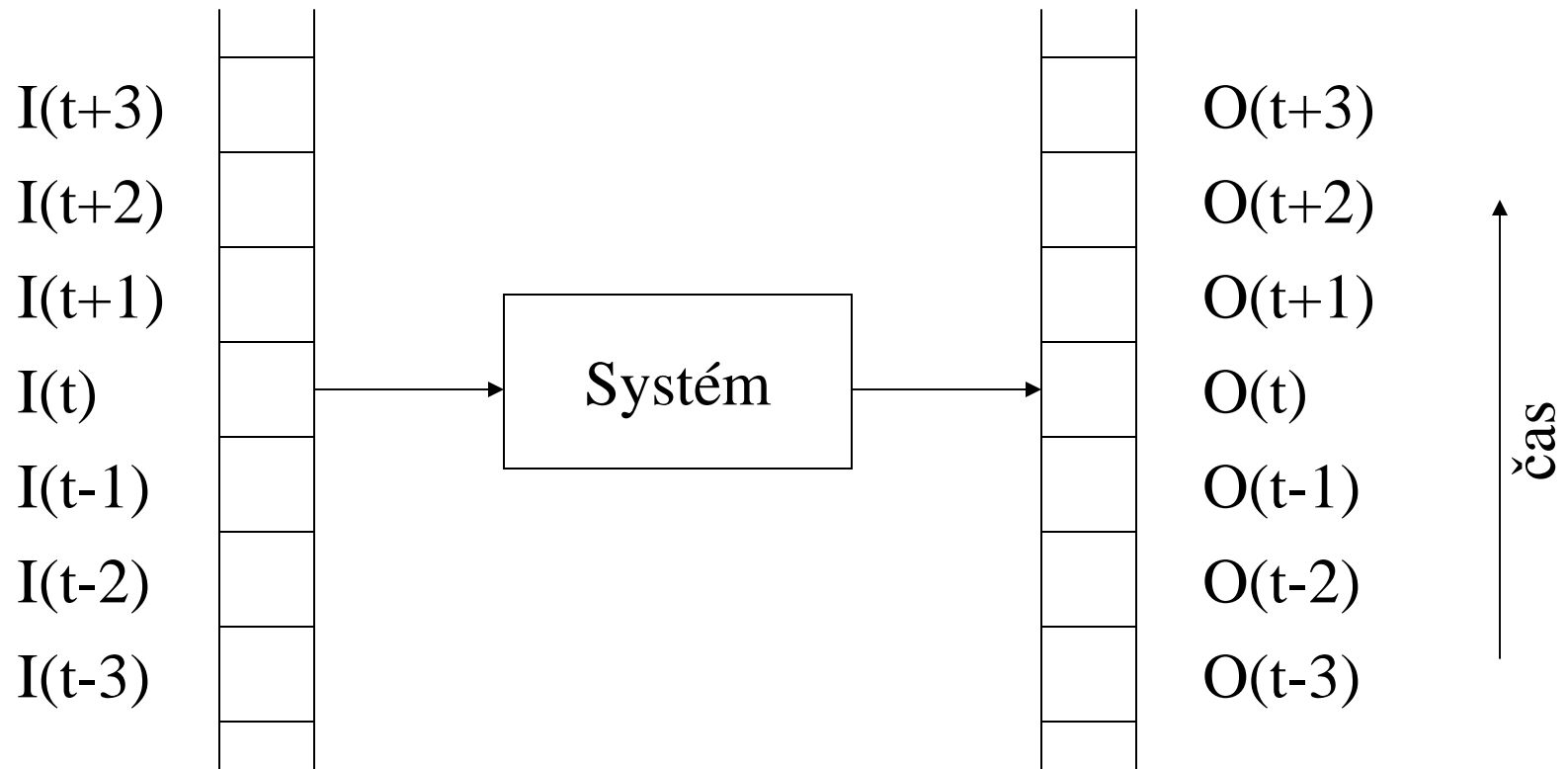
Opakovanie

- ako funguje master – slave a čo ním riešime ?
  - ako funguje prievozník ?
  - aké primitívy SRR volá agent ?
  - aké primitívy SRR volá space ?
  - čo je implicitné vzorkovanie ?
-
- prečo deti stále baví hrať sa s vodou a pieskom ?

Multiagentový prístup k riadeniu

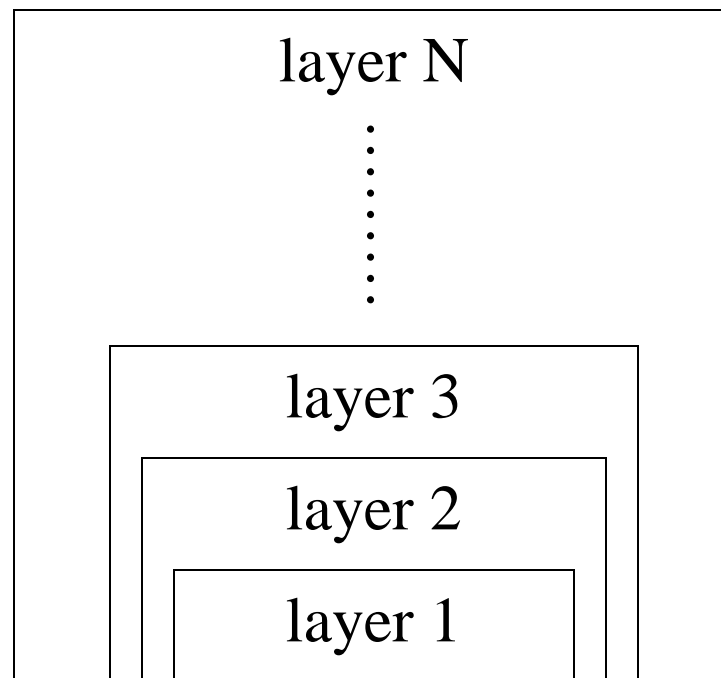
Riadenie

Subsumpčná architektúra

- Je architektúrou autonómneho systému, spravidla mobilného robota
- zjednodušene napodobňuje evolúciu v prírode tým, že nová verzia zahrňuje celú verziu starú (subsume = zahrňovať).
- jednotlivé evolučné kroky však vykonáva vývojár
- Vychádza z princípov tzv. kambrickej alebo „novej“ umelej inteligencie

Biologická motivácia

Kambrická inteligencia

Základné pojmy

- Situovanosť
- Stelesnenosť
- Emergencia
- Interakcia
- Hierarchia (Inkrementálnosť)

Situovanosť

- Pri tvorbe neuvažujeme, že sa vytváraný systém nachádza v akýchkoľvek podmienkach vyjadrených všeobecne, ale uvažujeme veľký súbor špecifických podmienok
- Môžeme najprv urobiť verziu, ktorá funguje len pre časť týchto podmienok a neskôr ju rozšíriť na ostatné
- Nebudeme podmienky ošetrovať jediným modulom, ale špecifické podmienky budú ošetrované špecifickými modulmi – „raz zaberie taký trik, inokedy onaký“
- Nesnažíme sa budovať abstraktnú reprezentáciu sveta. „Najlepšou reprezentáciou sveta je svet sám“.
- Systém vyvíjame pre konkrétne prostredie, v ktorom ho testujeme (ladíme)

Stelesnenosť

- Neoddeľujeme návrh od implementácie
- Navrhujeme s prototypom v ruke
- Tým je umožnené po skončení každej fázy vývoja systém testovať a ladit'.
- Pracujeme so skutočnými vstupmi, spoliehame sa na ich reálny charakter.

Emergencia

- Správanie systému je výsledkom interakcie jednotiek z ktorých sa skladá
- Súvislosť medzi správaním jednotiek a systému môže byť na prvý pohľad nejasná
- Pri vhodnej štruktúre systému môžeme explicitnou implementáciou určitých schopností implicitne implementovať schopnosť doteraz neuvažovanú. Vývojár môže byť neschopný tento jav predvídať, hoci jeho dodatočné vysvetlenie by aj nebolo zložité.

Interakcia

- Systém môže inteligenciu čerpať z dynamiky prostredia. Často možno zložitý riadiaci systém nahradiť jednoduchým, ktorý vhodne stavia na dynamike prostredia
- Paradoxne (na rozdiel od systémov ktoré obsahujú kognitívny modul) v statickom prostredí sa takýto systém správa horšie než v dynamickom.
- Inteligencia sa prejavuje reakciami systému na stav jeho prostredia, teda v globálnom správaní, nemožno ju nájsť vnútri systému
- Reaktivita systému zabezpečuje jeho odolnosť voči rušivým zmenám a prechodným stavom v prostredí

Hierarchia (Inkrementálnosť)

- Systém vyvíjame inkrementálne, po vrstvách, pričom každá implementuje určitú aktivitu
- Postupujeme pritom zdola nahor. Začínáme s hierarchicky nižšími vrstvami (biologická metafora: historicky staršími), teda s primitívnejšími aktivitami
- Postupne pridávame nové a nové vrstvy, pričom po každom inkremente, testujeme, ladíme a opravujeme, kým naozaj nezbehnú všetky testy určené pre danú fázu vývoja úspešne

Hierarchia (Inkrementálnosť)

- Vďaka tomu sa nám nemôže stať že implementácia zlyhá na integrácii častí v celok. Hoci na druhej strane nám potenciálne hrozí, že systém dostaneme do stavu, že novú aktivitu už nemožno konzistentne pridať
- Hierarchia systému spočíva v tom, že vyššie vrstvy môžu využívať nižšie. Môžu ich pasívne monitorovať alebo aj aktívne na ne pôsobiť tým, že potláčajú alebo dokonca modifikujú ich činnosť

Subsumpcia

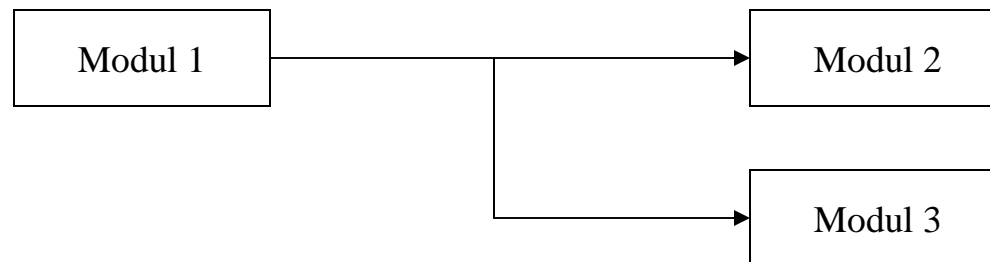
- Ako však môže hierarchicky nižšia – teda neskoršia - vrstva pôsobiť na hierarchicky vyššiu – teda skoršiu ?
- Ved' pri implementácii tej nižšej sme takúto možnosť neuvažovali a teda sme nevybudovali žiadne rozhranie, ktorým by mohla vyššia vrstva na nižšiu vplývať

Subsumpcia

- Riešenie: systém musí mať takú modularitu, pri ktorej je toto rozhranie implicitne prítomné

Subsumpčná architektúra

- Systém sa skladá z autonómnych modulov (Augmented Finite State Automata)
- Tie sú prepojené komunikačným vedením, po ktorom sú prenášané správy

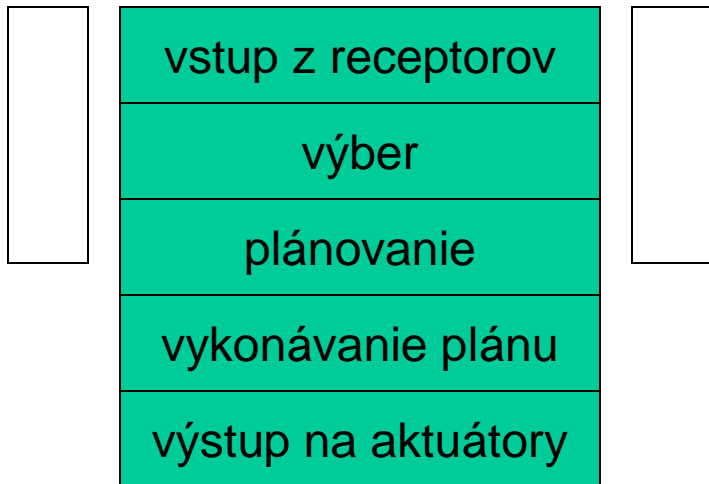

Dekompozícia

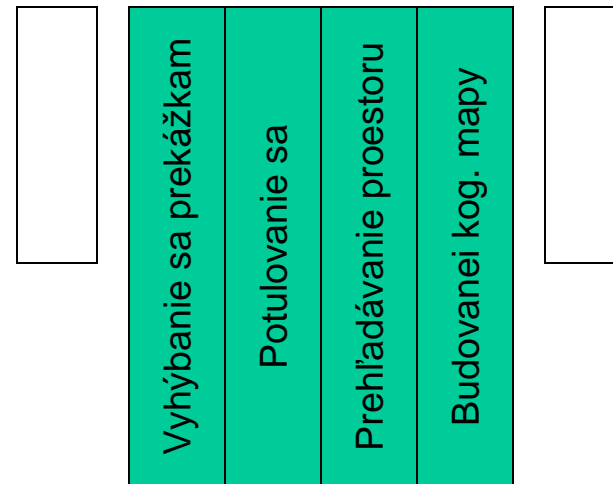
- Funkciou = spolu (z hľadiska hierarchických vrstiev) sú kódy realizujúce jednu funkciu, napr. spracovanie obrazu
- Aktivitou = spolu sú kódy realizujúce jednu aktivitu, napr. vyhýbanie sa prekážkam

Subsumčná architektúra je založená na dekompozícii aktivitou

funkciou
horizontálna

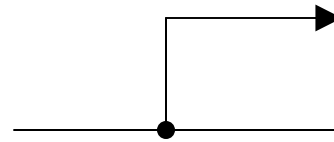
aktivitou
vertikálna

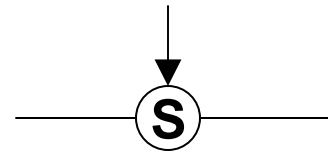
Subsumpčná architektúra

- Vyššia vrstva môže s nižšou manipulovať pomocou:

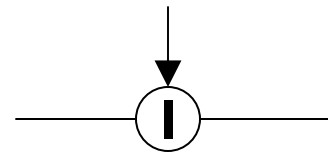
- odpočúvania

- supresie

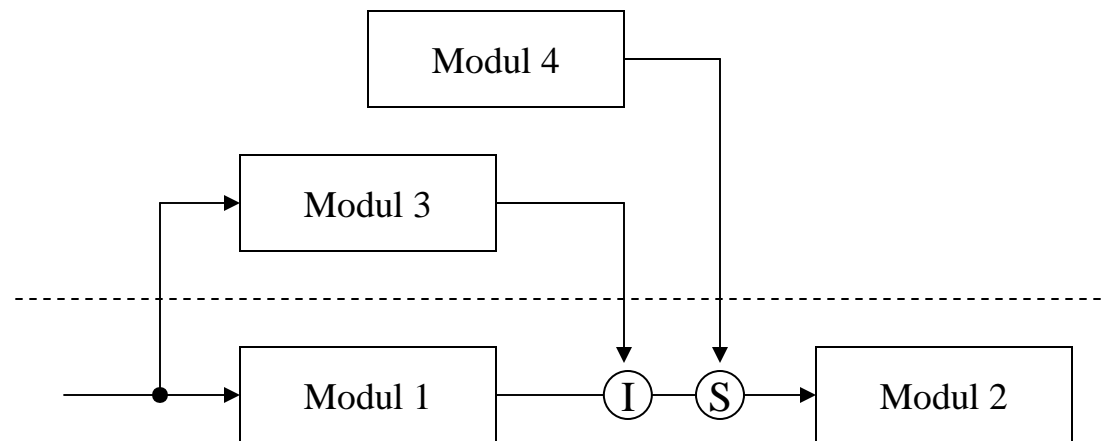

- inhibície

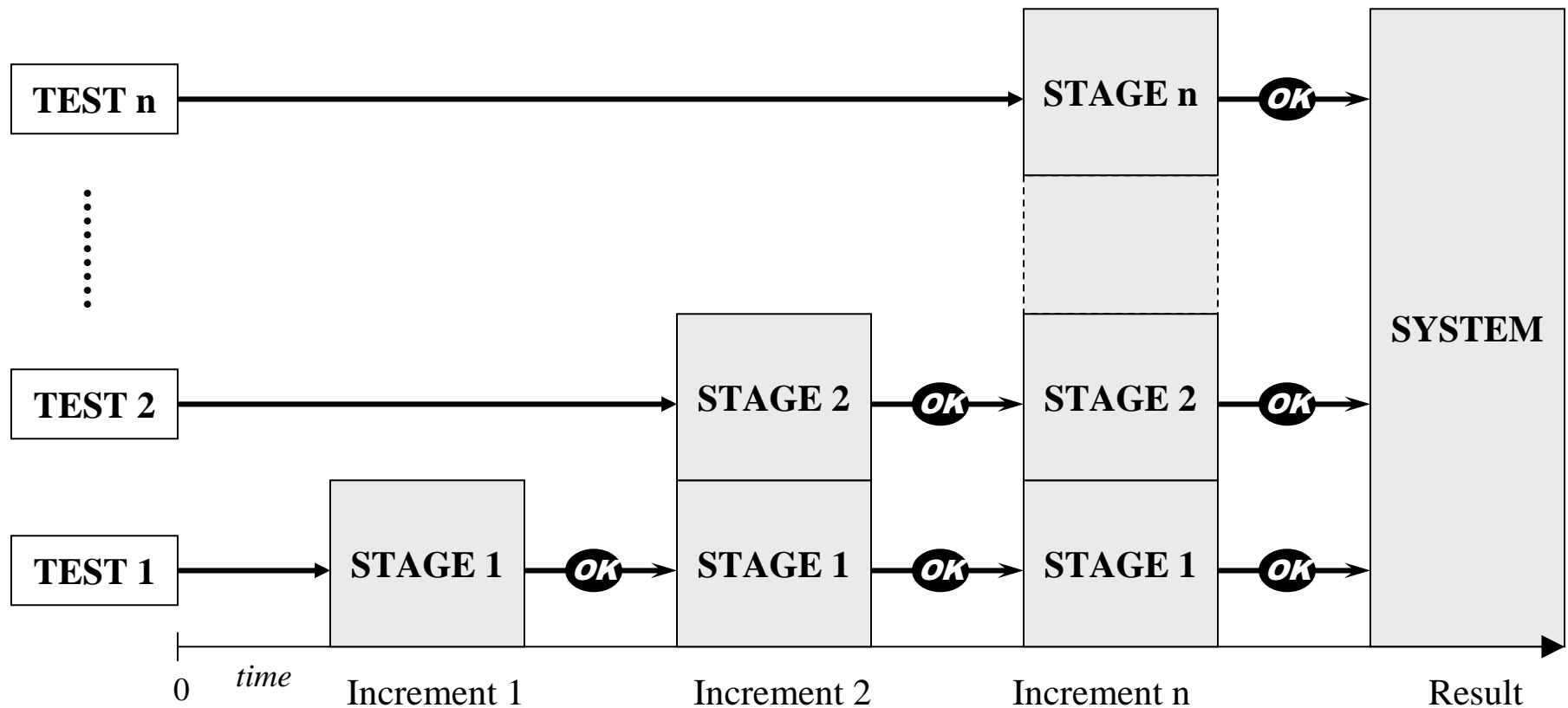

Subsumpčná architektúra

- Pri pridaní novej vrstvy použijeme tieto mechanizmy na zavedenie kooperácie

Inkrementálne, zdola - nahor

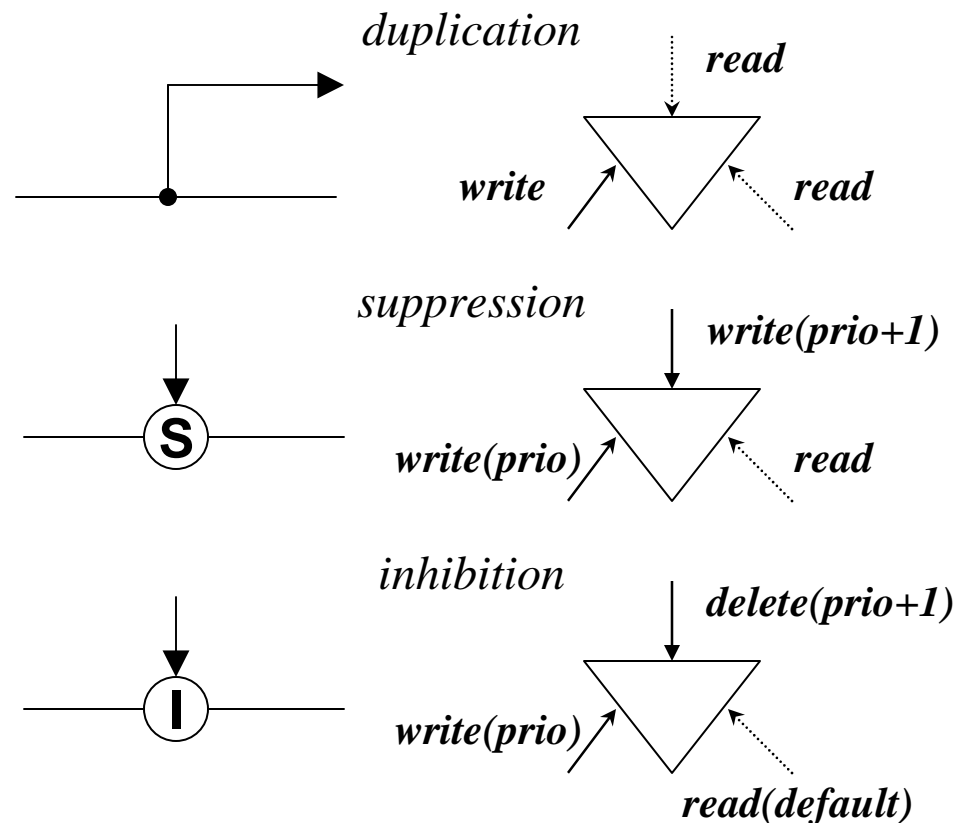
Príklad:

- *For example, navigation of two wheeled robot in bureau can be developed by subsumption in the following way: We start with robot which just goes forward. Then we add a layer which recognizes obstacles and while they are detected, the layer replaces messages for one wheel to backward. As a result, the robot does not collide, but easily it can happen that it stays in the same region, moving in a cycle. Thus we add a layer which sometimes causes its random turn. However we perform such a turn only when no obstacles are detected and we implement it just by apparent detection of obstacles. Further we add another layer which provides an active search for suitable absolute directions for movement to another part of bureau. Once such direction is chosen, we implement its following by turns which are apparently random for the older layers, but in fact they keep the robot at the chosen trajectory. Other level can detects landmarks and having received a goal from user it can navigate to one of them by emulation of the chosen direction in the older level*

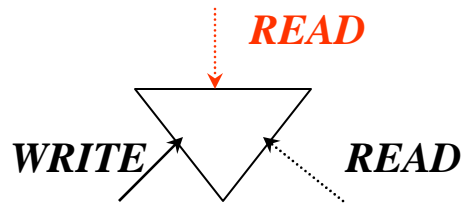
Realizácia v Agent - Space

- Riešenie vyjadrené v subsumpčnej architektúre možno poľahky transformovať do agent-space

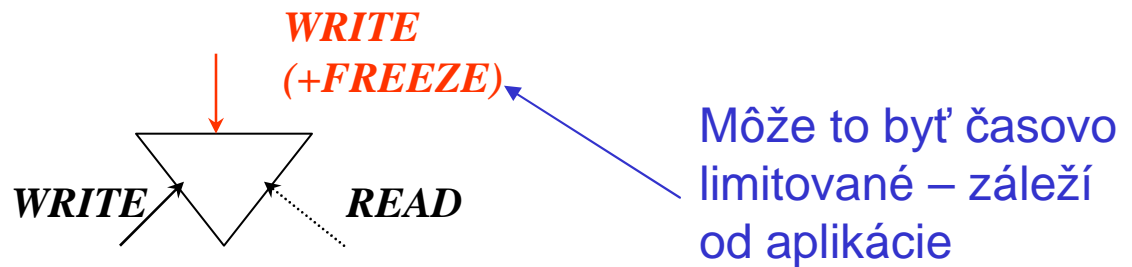
Odpočúvanie

- Vyššia vrstva nedeštruktívne odoberá údaje z nižšej, sleduje čo sa tam deje

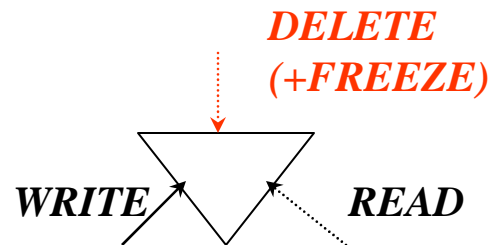
Supresia

- Vyššia vrstva nahradí údaj plynúci v nižšej vlastnou hodnotou

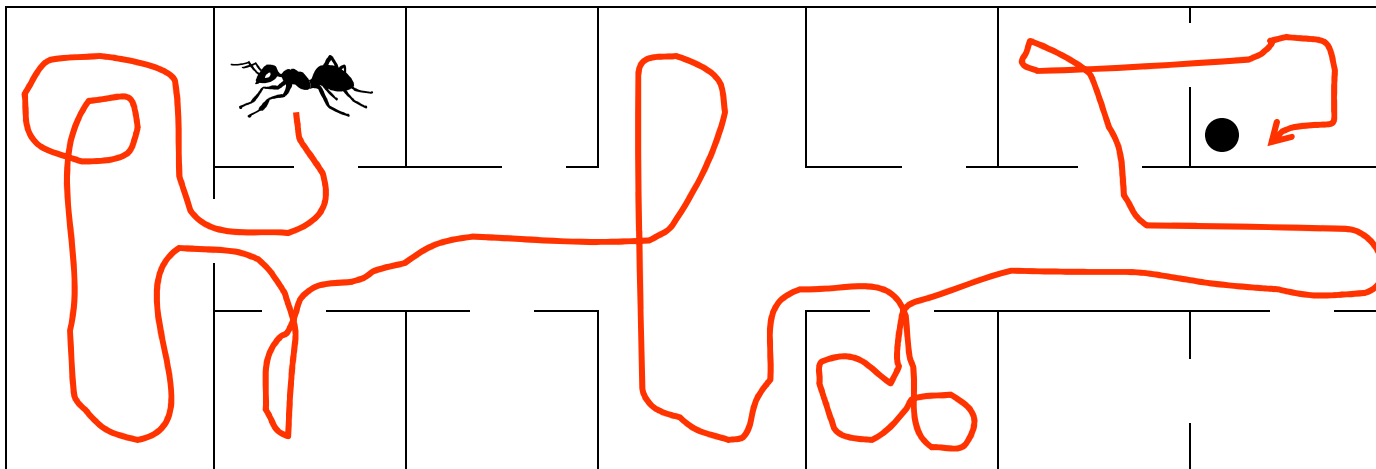
Inhibícia

- Vyššia vrstva zmaže údaj v nižšej vrstve .
Zastaví tam dátový tok

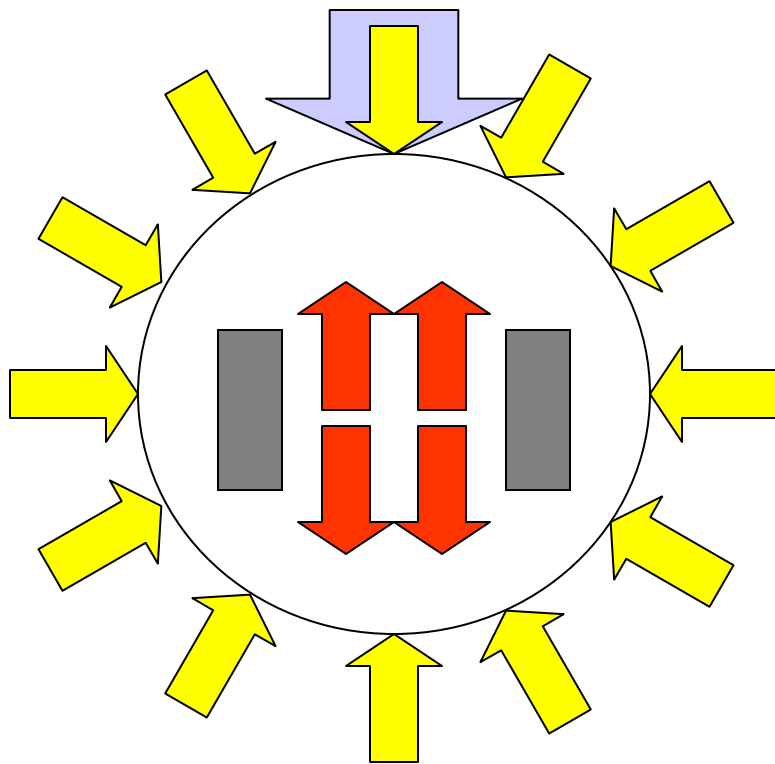

Riadiaci systém robota

Úloha: urobiť robota, ktorý dokáže nájsť na zem umiestnenú kovovú guľičku niekde na 4 poschodí bloku D.

Senzory a aktuátory

Sonary na detekciu
najbližej prekážky

Kolesá na pohyb
vpred, vzad a otáčanie

Detektor guľičky

Návrh systému

Podľa princípu subsumpcie

STOP – Zastavenie pri guľčke

EXPLORE – Prehľadávanie priestoru

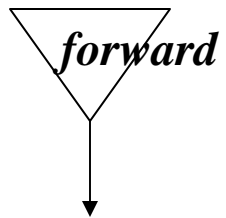
WANDER - Potulovanie sa

AVOID - Vyhýbanie sa prekážkam

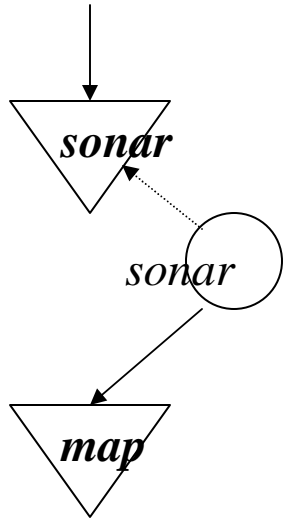

AVOID

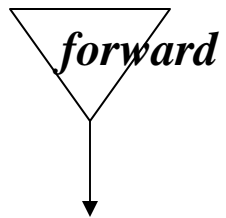
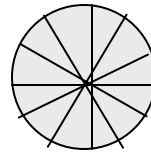

Za normálních okolností, ideme
stále vpřed

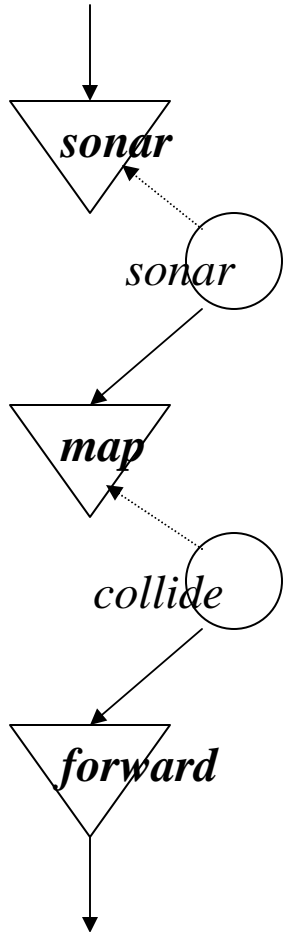
AVOID

Sonar zostaví pole vzdialeností najbližších prekážok v rôznych absolútnych výsečiach

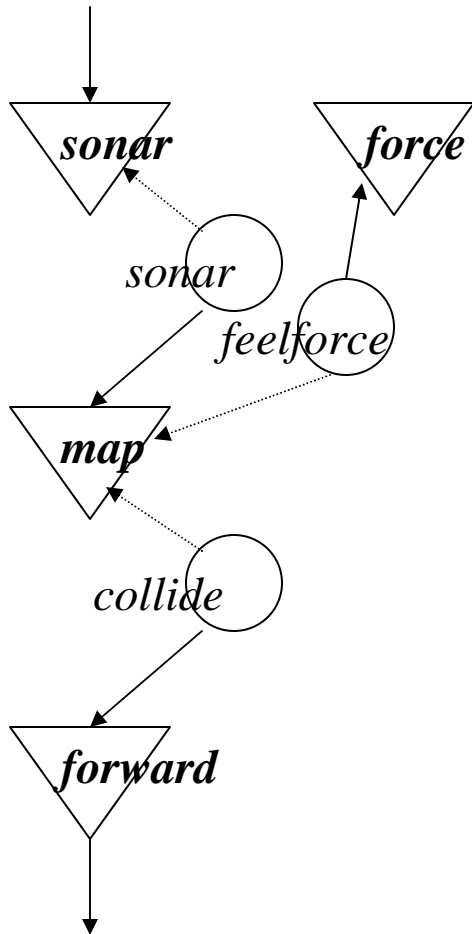
AVOID

Ked hrozí náraz, collide zastaví forward. Zastaví ho na základe údajov z dopredného sonaru

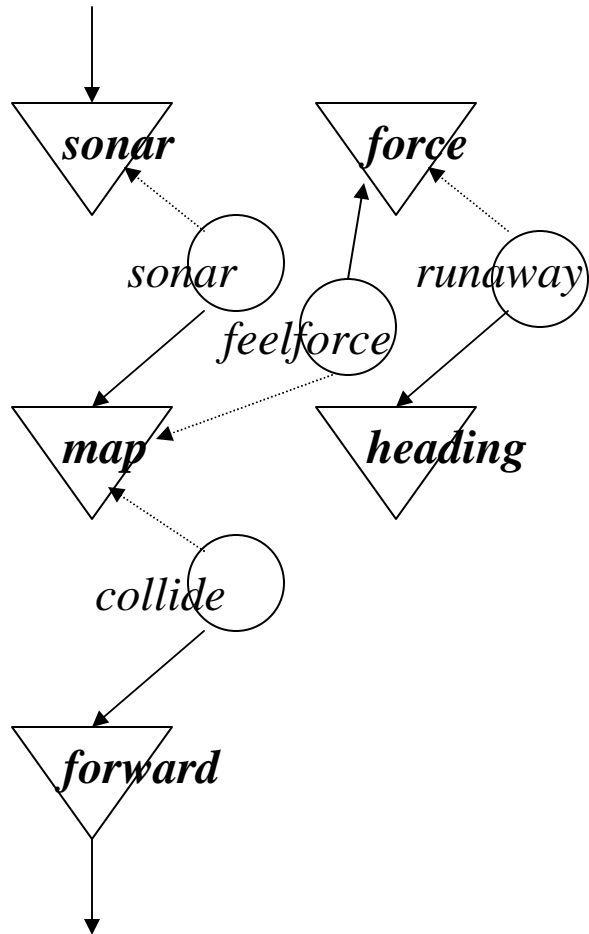
Tým pádom ideme rovno až kým nehrozí náraz, potom zastavíme

AVOID

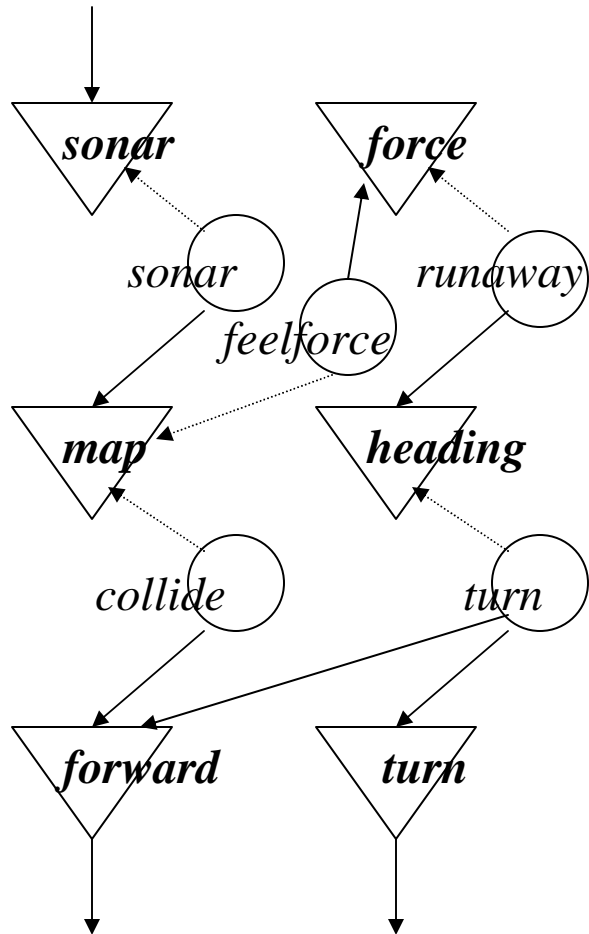
Feelforce vyhodnocuje smer v ktorom najviac hrozí zrážka

AVOID

Runaway zavelí uberať sa opačným smerom

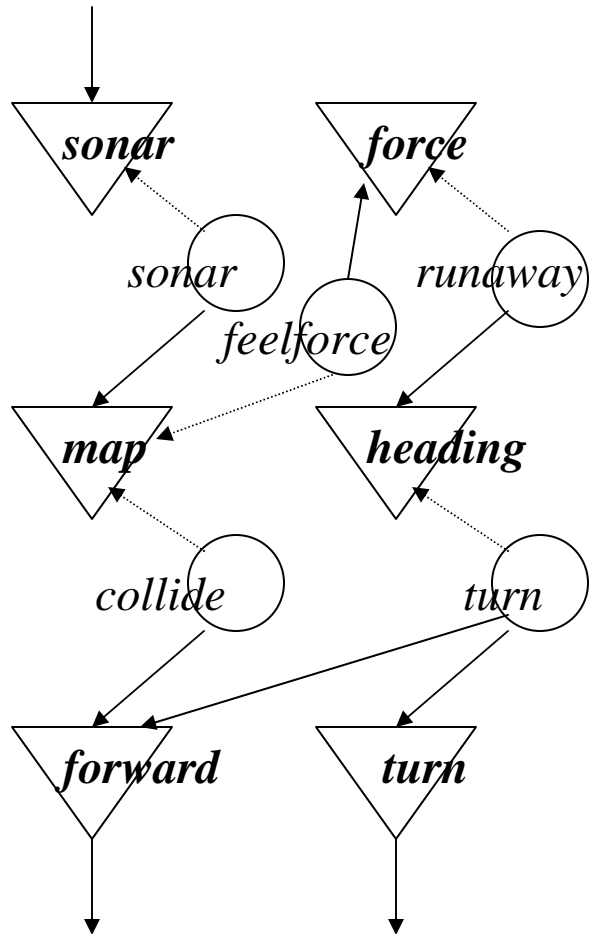
AVOID

A turn podľa toho smeru riadi
otáčanie kolies, prípadne aj cúvanie

AVOID

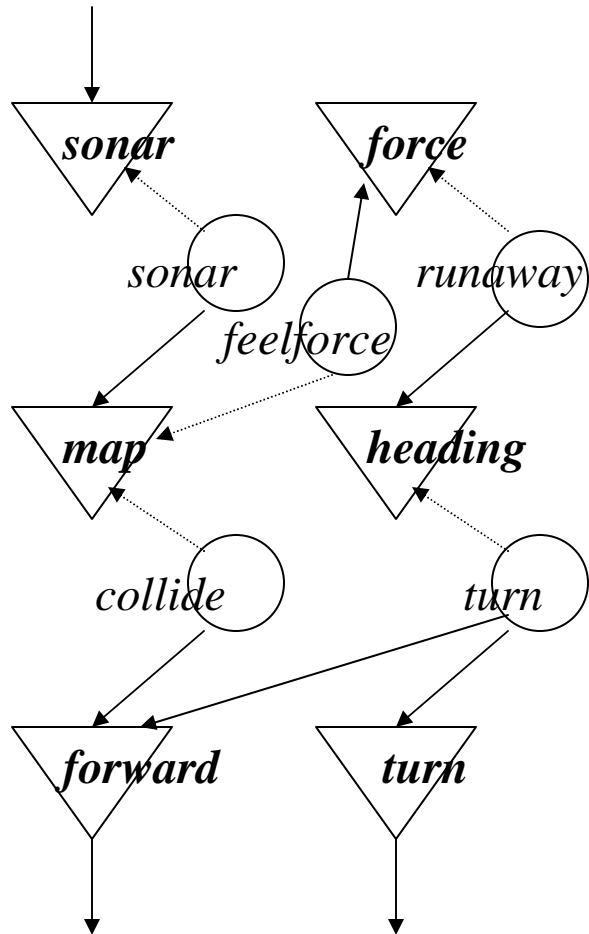

Tým pádom pojdeme rovno až kým nehrozí náraz. Potom sa začneme vyhýbať, a potom sa opäť pohybujeme rovno.

Pri tomto pohybe sa pomerne ľahko dostaneme do nejakého cyklu, ale na vrstvu AVOID to stačí.

AVOID je hotová.

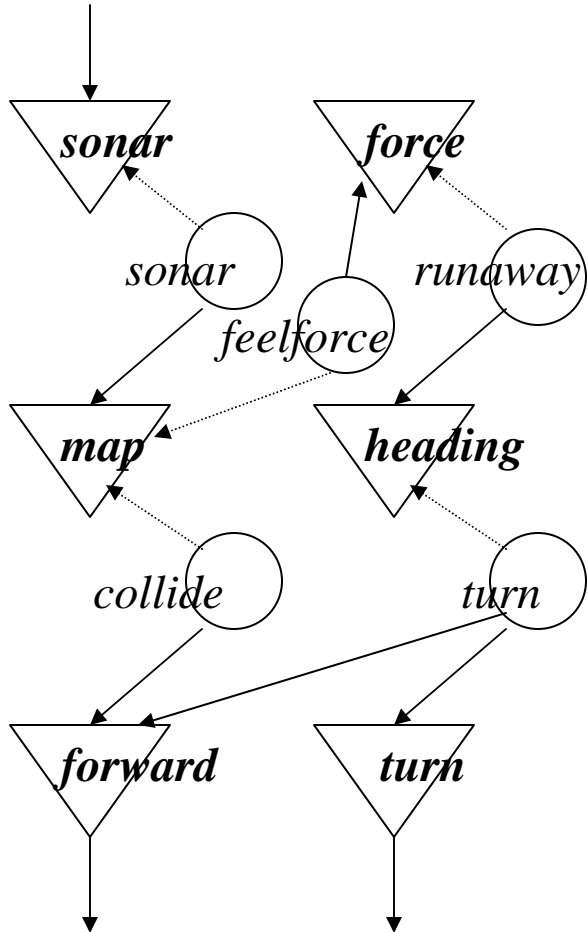
AVOID

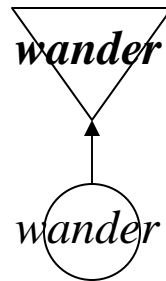
Všimnime si, že realizáciou vyhýbania sa statickým prekážkam, sme zároveň realizovali vyhýbanie sa pohybujúcim objektom, ktoré nebezpečne križujú smer nášho pohybu.

Podobné prípady sa niekedy označujú ako tzv. emergencia.

AVOID

WAN DER

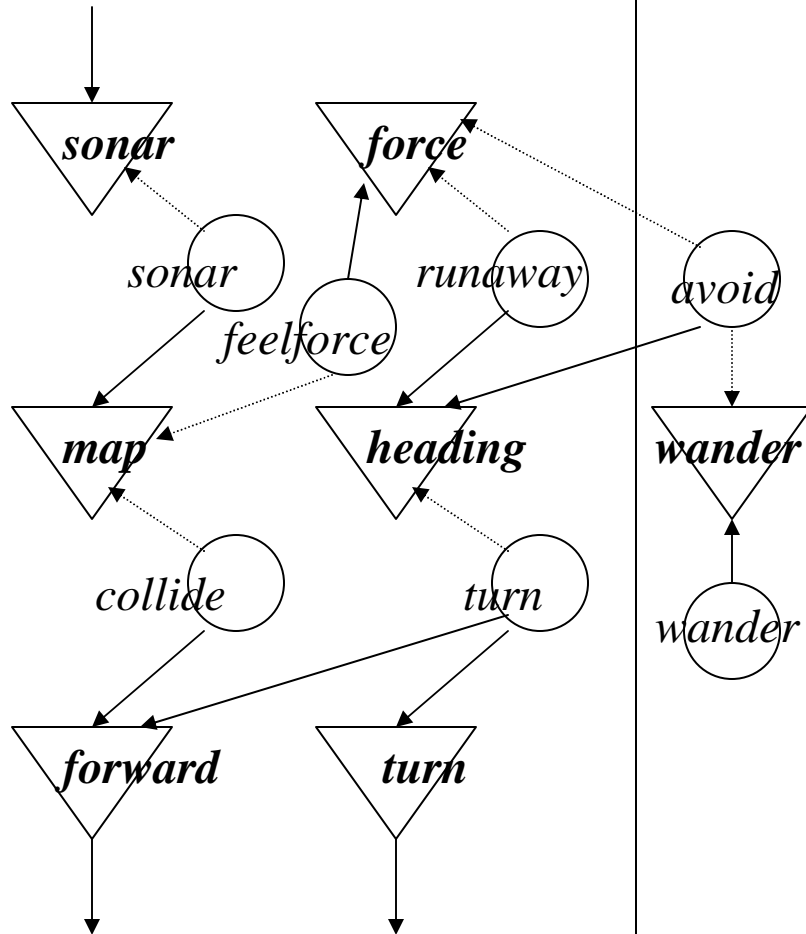

Teraz by sme chceli aby
sem-tam porušil
prípadné cyklenie
náhodným pohybom

Preto agent wander s
veľkým sleepom sem-
navrhne určitý odklon
smeru pohybu

AVOID

WAN DER

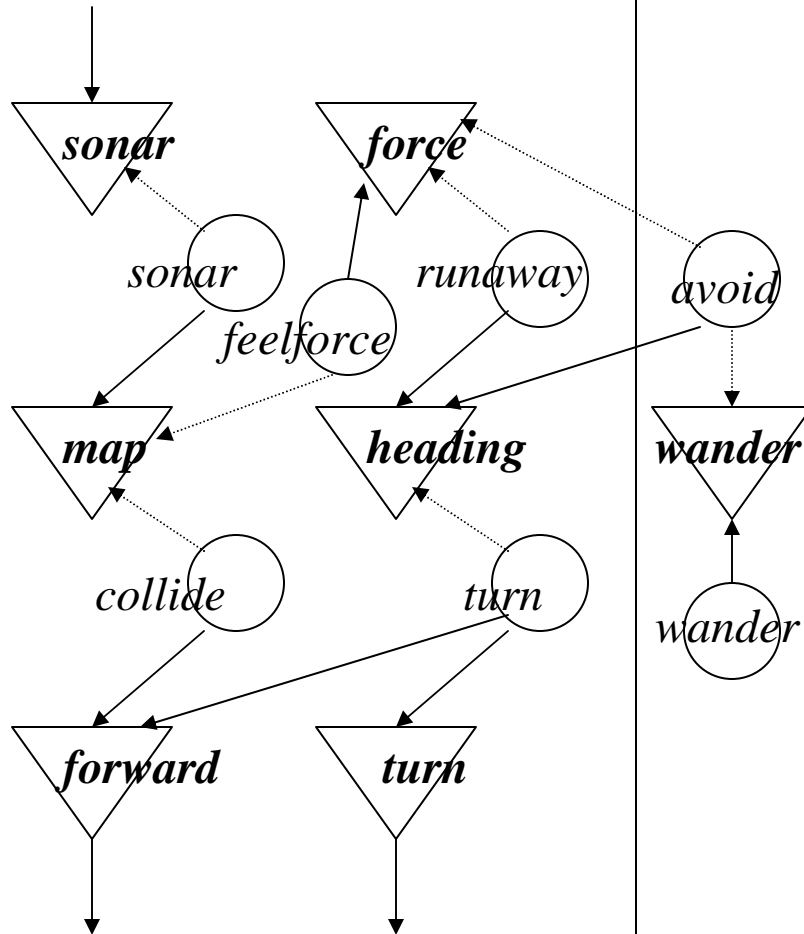

A agent avoid, ak sa cez force presvedčí, že momentálne nehrozí zrážka, prepíše navrhnutým smerom heading, tak ako keby nejaká zrážka hrozila.

Tým pádom využije vyhýbanie sa prekážkam na potulovanie sa

AVOID

WAN DER

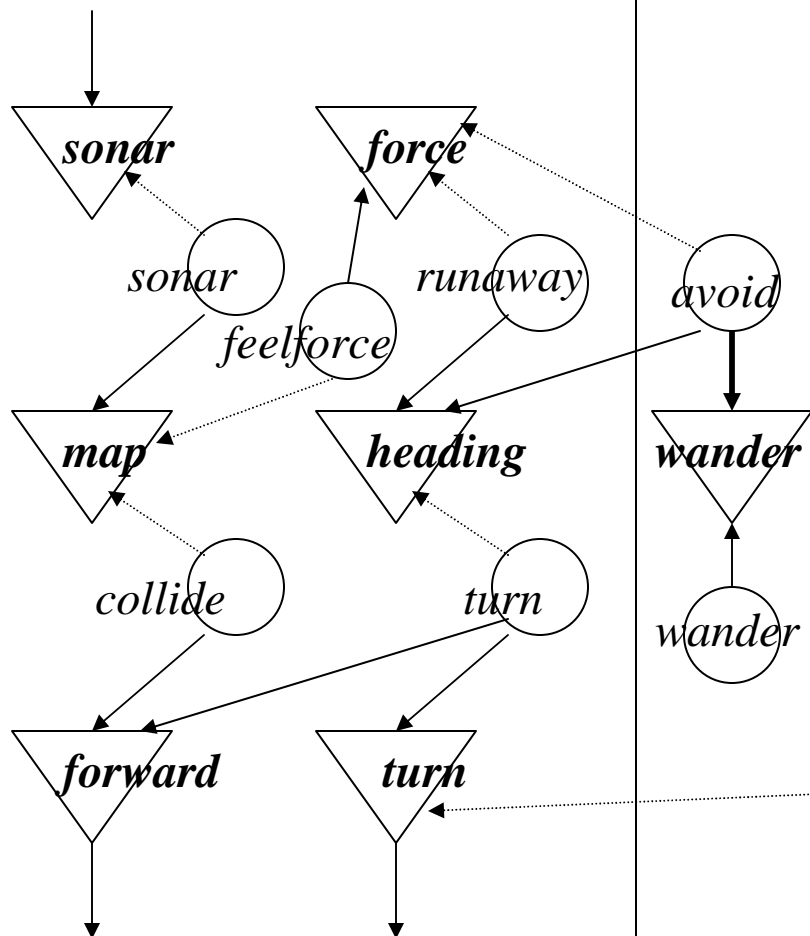
Tým pádom sa nielen vyhýbame prekážkam, ale sa aj potulujeme a pohyb nášho robota už nie je predvídateľný.

Ale zatiaľ sa dosť motá na mieste.

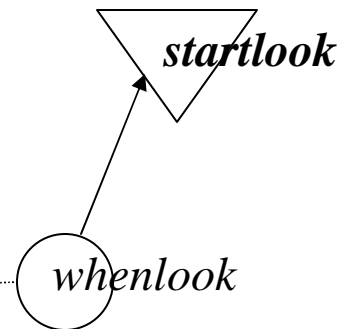
AVOID

WAN DER

EXPLORE

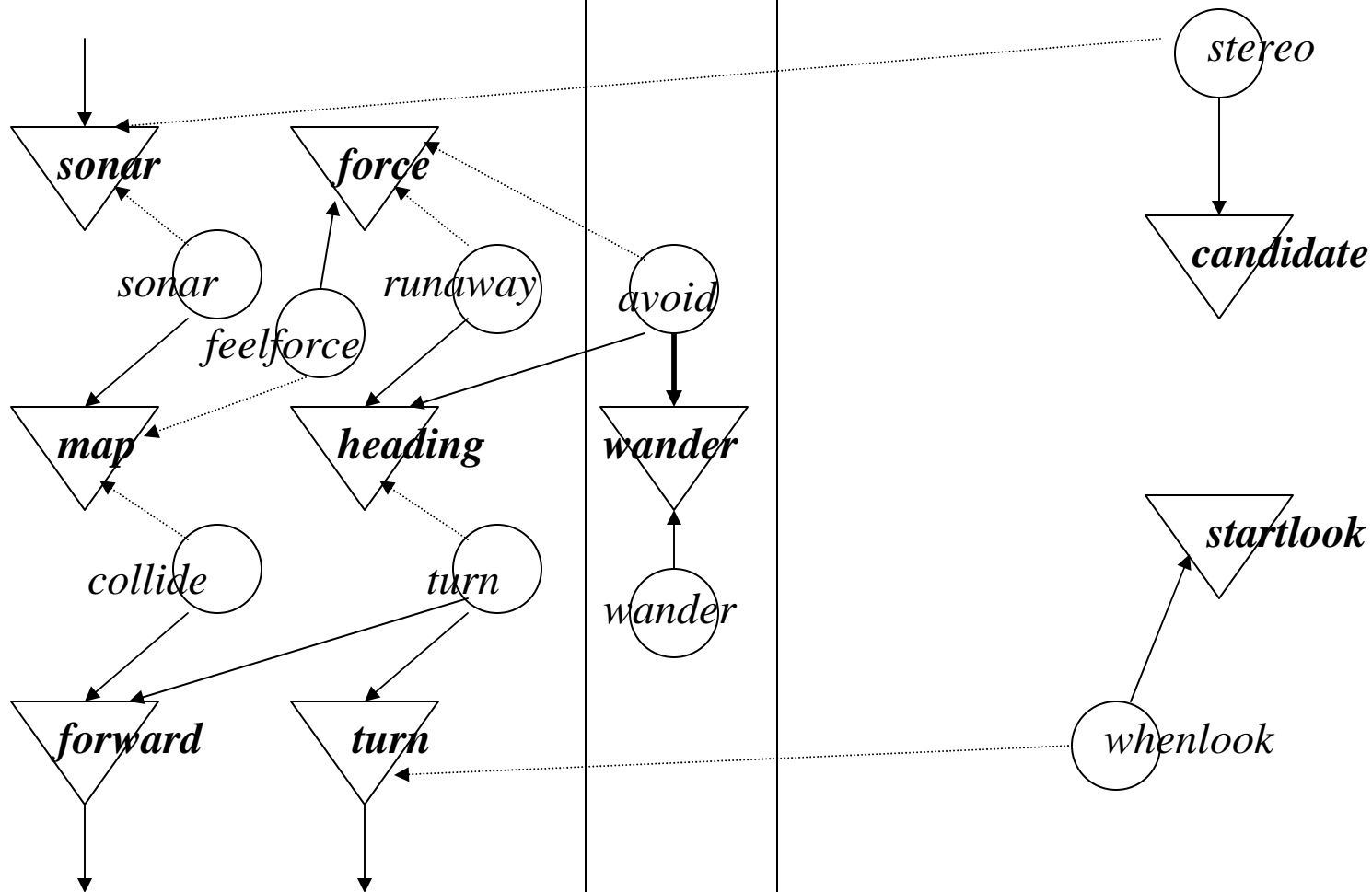
whenlook sleduje či sa nemotáme. Ak usúdi, že už je toho priveľa, dá povel na presun do inej oblasti

AVOID

WAN DER

EXPLORE

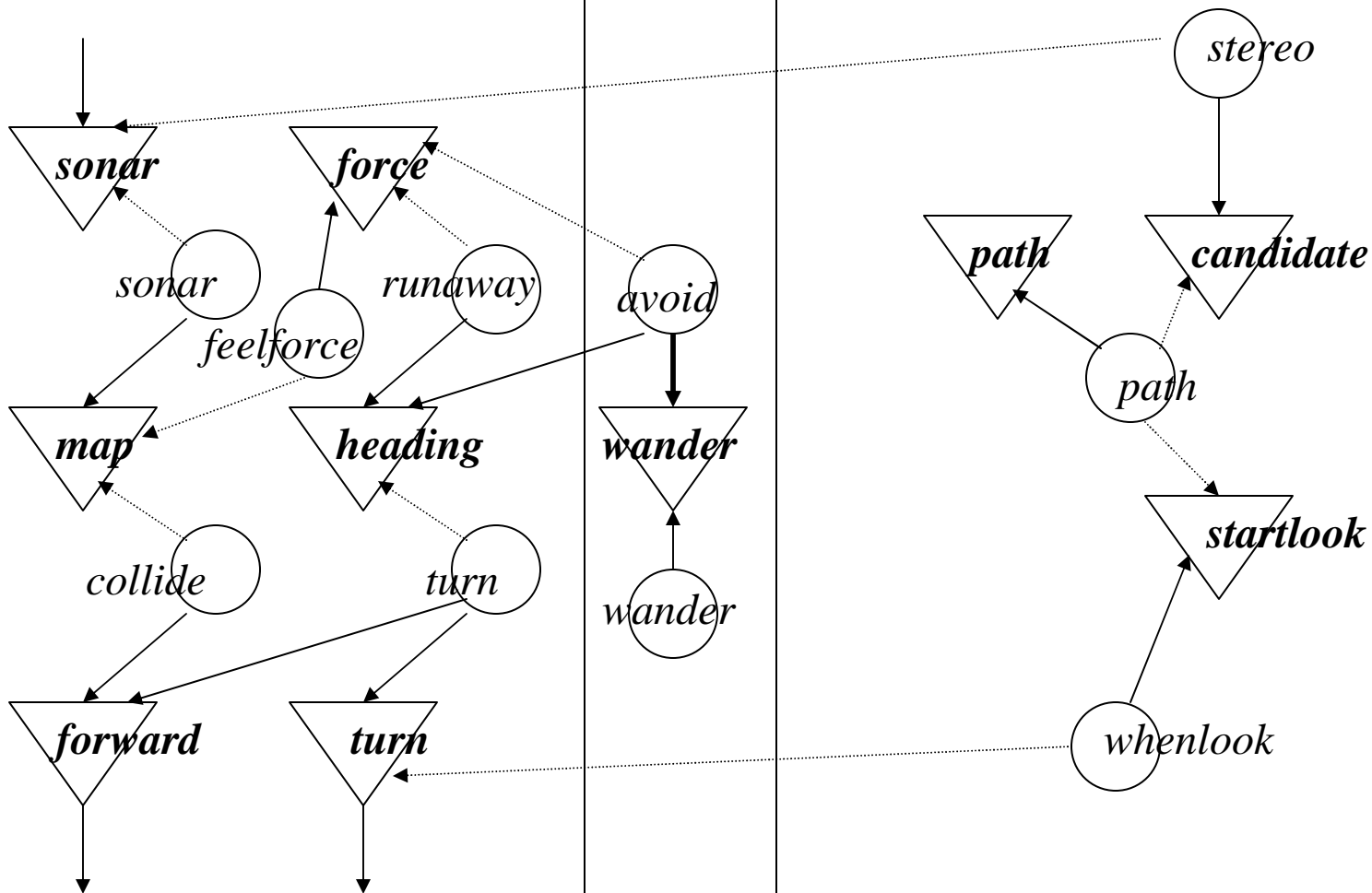

Stereo
sleduje či
sa na
sonare
objaví
smer v
ktorom je
voľno

AVOID

WAN DER

EXPLORE

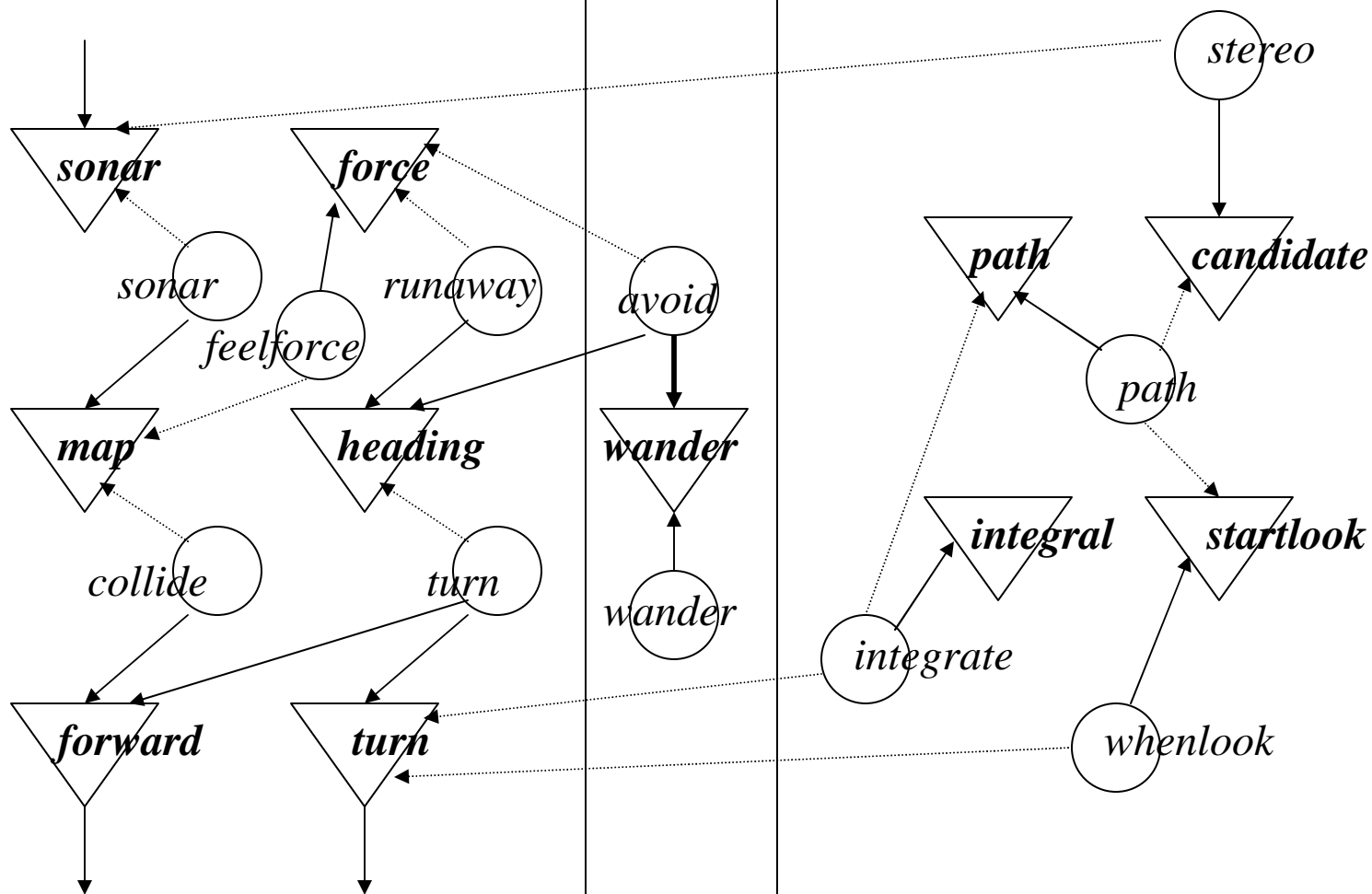

Path
vytýči
ktorým
smerom
sa
presunie-
me do
inej
oblasti

AVOID

WAN DER

EXPLORE

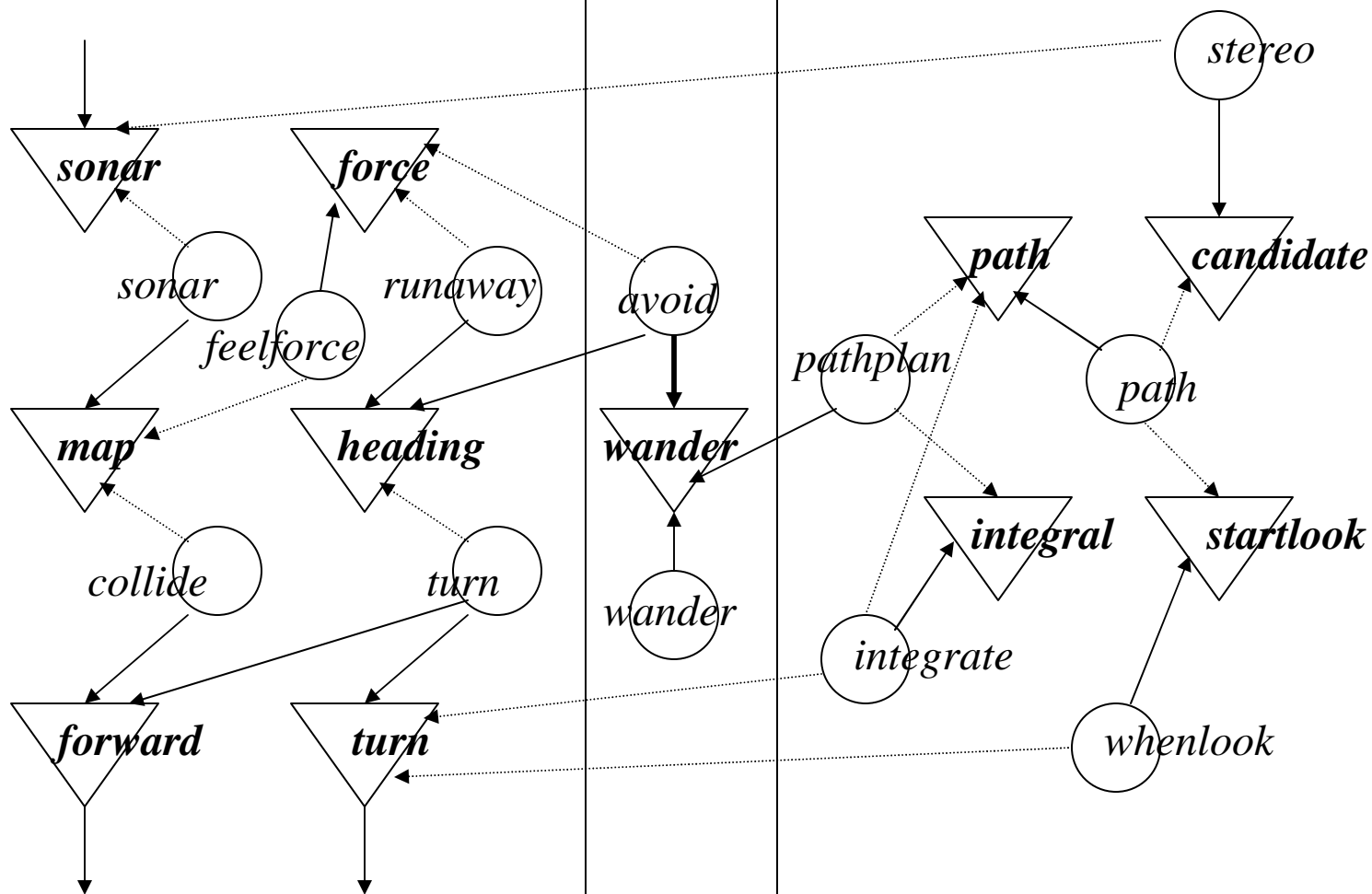

Je to ale
relatívny
smer,
takže na
to aby
sme ho
mohli
absolutne
chápať
potrebujeme
sumárnu
odchýlku

AVOID

WAN DER

EXPLORE

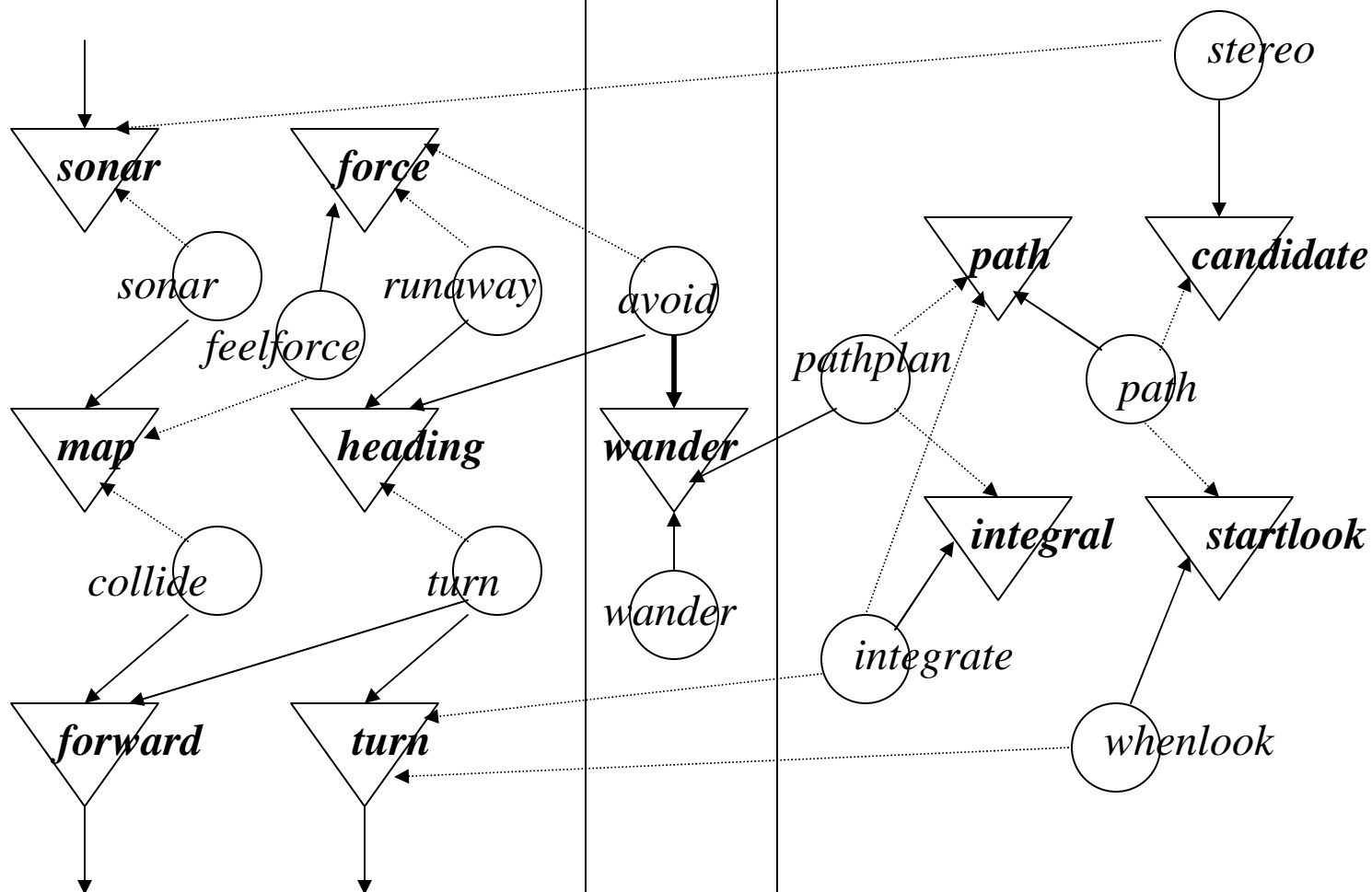

Pathplan
v každej
chvíli vie
o aký
uhol sa
treba
odchýli
aby sme
dodržali
zvolený
uhol na
presun

AVOID

WAN DER

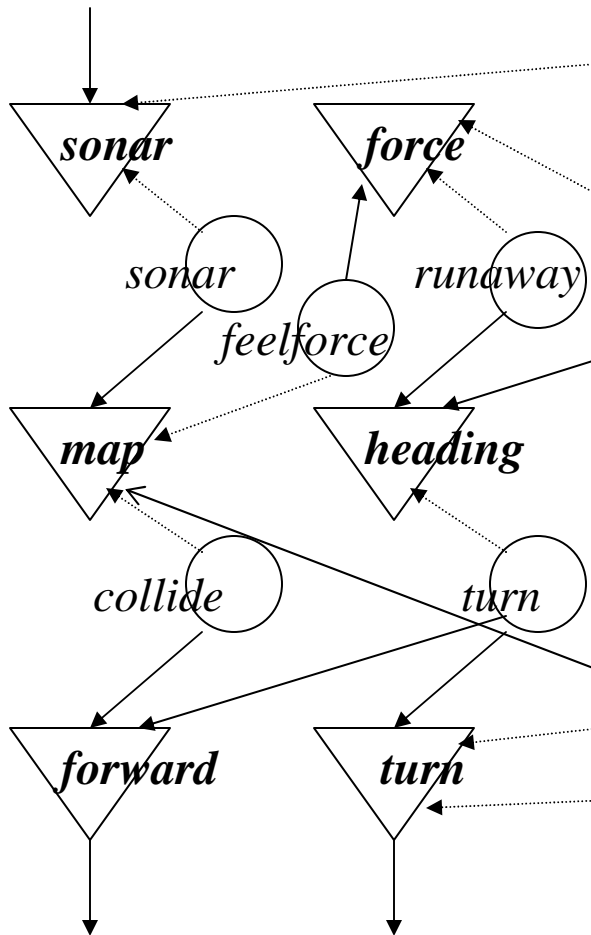
EXPLORE

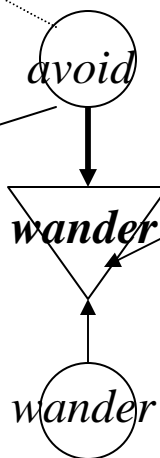
Už vieme
prechádzať
priestorom.

Hoci
neuplatňu-
jeme žiadne
logicky
správne
prehľadáva-
nie.

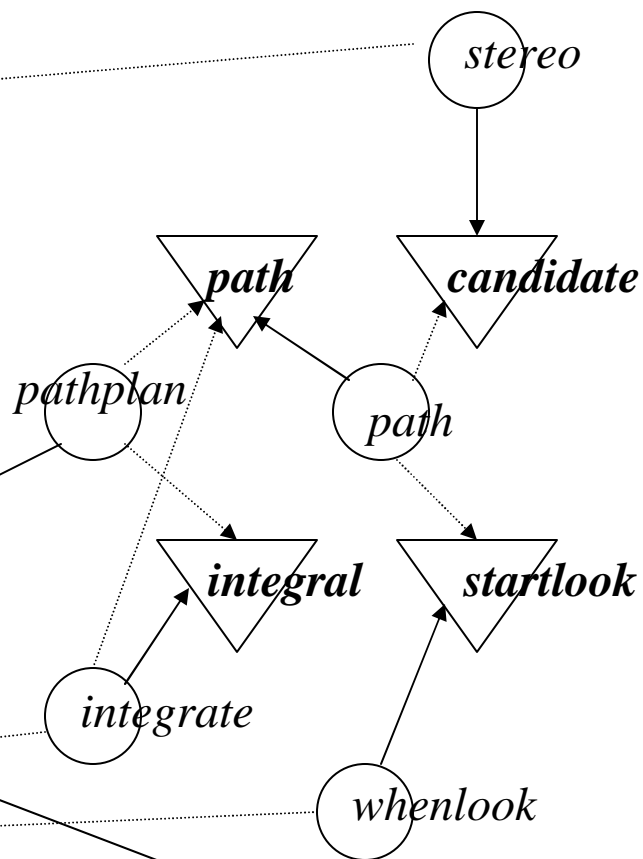
AVOID

WAN DER

EXPLORE

STOP

Keď
nájdeme
guličku,
tvárimo sa,
že všade
vidíme
prekážky

